

6.6.2024

Valtiovarainministeriö

kirjaamo.vm@gov.fi

Suomen Taloushallintoliitto ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tulotietojärjestelmästä annetun lain ja positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 22 ja 25 §:n muuttamisesta

Lausuntopyyntö VN/1240/2024-VM-1, VM011:00/2024

Kiitämme mahdollisuudesta antaa näkemyksemme esityksestä. Tässä keskeisimmät huomiot.

Taloushallintoliiton näkemys on, että Yleisen tietosuoja-asetuksen (EU) 2016/67 mukaiset vaatimukset tulorekisterin osalta toteuttavat muutokset, joilla selkeytetään rekisterinpitäjän ja rekisteröidyn asemaa, ovat perusteltuja.

Tulorekisteriyksikön asema rekisterinpitäjänä avaa rekisteröidylle oikeuden pyytää tietojensa oikaisua tai poistoa tulorekisteriltä. Tulorekisterillä ei kuitenkaan ole tietoa eikä mahdollisuutta tarkastaa maksajan antamien tietojen oikeellisuutta. Näin ollen suorituksen maksajan tai ulkoistettua palvelua tuottavan tahon, joka tiedot on ilmoittanut, tulee hoitaa tietojen oikeellisuuden tarkastamisen viimeistään siinä vaihteessa, kun tulorekisteri pyytää asian selvittämään.

Suorituksessaan olevan virheen tulonsaaja käytännössä kuitenkin ilmoittanee suoraan suorituksen maksajalle, jolloin tiedot tulevat korjattua tulorekisteriin ilman tulorekisterin selvityspyyntöä kuten nykyisinkin. Tulorekisterin kautta selvitettävien asioiden määrä ei lakimuutoksen myötä lisääntyne nykyisestäään.

Suorituksen maksajan tulee jatkossakin ilmoittaa tiedot oikein tulorekisteriin ja korjata mahdolliset virheet. Tältä osin esitetyt lakimuutokset, jossa poistetaan suorituksen maksajien vastuu tulorekisterissä olevien tietojen oikeellisuudesta ja velvollisuudesta oikaista tiedot ilman aiheutonta viivytystä, eivät vaikuta tiedon tuottajien ilmoittamisvelvoitteisiin eikä lisää tehtävän työn määrää.

Tulorekisteristä tuleva selvityspyyntö voi kuitenkin tehostaa suorituksen maksajan toimintaa tietojen korjaamisessa ja ilmoittamisessa, mikäli tulonsaajan pyyntöä ei ole huomioitu.

Lakiin tulotietojärjestelmästä esitettyä uhkasakon määräämisoikeutta voidaan pitää perusteltuna, jotta tulorekisteriyksikkö rekisterinpitäjänä voi paremmin varmistaa suoritusten maksajien ilmoitusvelvoitteiden toteuttamisen tulorekisterin uuden velvoitteen myötä. Kun uhkasakon määrääminen on tarkoitus toteuttaa erityisissä tilanteissa muulloin kuin laiminlyönnin ollessa vähäinen, on muutos kannatettava.

Lakiesityksen perusteluihin tulisi asian selkeyttämiseksi lisätä uhkasakon osalta tilioimistolle tai muulle ulkoistettua palkanlaskentapalvelua tarjoajan kohdalle, mitä tarkoitetaan laissa olevalla ilmaisulla ”jos siihen on erityistä syytä”.

Yrityksen palveluksessa olevasta henkilöstä asiaa on tarkennettu, että uhkasakko soveltuisi esimerkiksi niihin, jotka olennaisesti voivat vaikuttaa tietojen asianmukaiseen ilmoittamiseen tulorekisteriin. Vastaava tarkennus on perusteltua lisätä myös ulkoistettua palvelua tarjoavien osalta, koska ulkoistetussa palkanlaskennassa palvelu tuotetaan yrityksestä toimitettujen tietojen perusteella eikä palveluntarjoaja itse tuota palkanlaskennassa tulonsaajalla käsiteltävää tietoa eikä siten voi vaikuttaa tulorekisteriin ilmoitettavan tiedon sisältöön kuin yrityksestä saamiensa tietojen osalta.

Näkemyksemme mukaan esityksessä on kuitenkin tarkoitettu, että laissa mainittu erityinen syy edellyttäisi, että myös ulkoistettua palvelua tuottavalla pitäisi olla tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa palkanlaskennassa käsiteltävän tiedon ja tulorekisteriin annettavan ilmoituksen sisältöön, jotta uhkasakko voitaisiin määrätä.

Lain perusteluissa olisi hyvä tarkentaa mitä tarkoitetaan vähäisyydellä sekä tietojen laajuudella ja tahallisuudella, jotka vaikuttavat uhkasakon määräämiseen.

Ystävällisin terveisin

Taloushallintoliitto

Eija Männistö
johtava asiantuntija